

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ

Богданчук М.В.

курсант;

Гіденко Е.С.

викладач, магістр права,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

На сьогоднішній день наша держава перебуває на шляху демократичних перетворень. Негативні процеси, що супроводжують соціальні, економічні, політичні та правові зміни в Україні, викликали значне загострення криміногенної ситуації. У зв'язку з цим відбуваються кардинальні зміни у злочинному середовищі серед неповнолітніх, зокрема, зростає кількість злочинів, що носять не ситуативний, а умисний характер, що мають не дитячу, а дорослу мотивацію. Переважна більшість рецидивістів та представників організованої злочинності розпочинають свою кар'єру злочинця у підлітковому віці. Злочинність неповнолітніх розглядається не лише як загроза молодому поколінню, а і як загроза нормальному розвитку всього суспільства у майбутньому. Стан підліткової злочинності викликає занепокоєність та зумовлює необхідність пошуку нових засобів для її попередження, вжиття додаткових заходів з боку державних органів і громадськості, які сприяли б поступовому зменшенню злочинних проявів у середовищі неповнолітніх.

Злочинність неповнолітніх, порівняно зі злочинністю дорослих, характеризується підвищеною латентністю, тобто прихованістю. Оскільки в багатьох випадках діяння, які вчинили неповнолітні особи, сприймаються як дитячі пустощі, про які, зазвичай, не прийнято повідомляти у правоохоронні органи або відомості щодо злочинів надійшли до правоохоронних органів, але при цьому реєстрації подій злочину не відбулося. За оцінками експертів рівень злочинності неповнолітніх у 3–4 рази перевищує офіційно зареєстрований.

На латентність злочинності неповнолітніх опосередковано вказує й те, що з-поміж злочинів, вчинених неповнолітніми, майже 51–69 % щорічно становили тяжкі й особливо тяжкі злочини.

З метою запобігання та профілактики правопорушень Кабінет Міністрів України 30 листопада 2011 року затвердив Концепцію реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень. Ідеться про негативні явища, пов'язані з поширенням дитячої бездоглядності, послабленням функцій сім'ї, зменшенням кількості позашкільних гуртків і секцій за місцем проживання (що призводить до збільшення кількості правопорушень за участю неповнолітніх та втягнення їх у злочинну діяльність).

На протиправну поведінку підлітків впливає ряд факторів. Насамперед вона пов'язана з такими особливостями їхньої психіки, як підвищена навіюваність, несформованість життєвих орієнтацій, юнацький негативізм, наслідування. Більшість із них втратили зацікавленість у навчанні, роботі, їх приваблює сфера беззмістовного дозвілля – тусовки у під'їздах, випивки, азартні ігри і так далі.

Для підлітків групи ризику характерним є:

- зневажливе ставлення до виконання своєї соціальної функції – вчитися, набувати знань (77 % – вчаться погано, 21 % – посередньо, нерозвинуте почуття обов'язку та відповідальності);

- наявність великої кількості «зайвого часу»;

- невміння проводити вільний час;

- відсутність індивідуальних захоплень;

- вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Для неповнолітніх злочини досить часто виступають актом сміливості, самоствердження. Про наслідки своїх протиправних дій вони не замислюються, а мотиви цих дій прикрашають;

- недостатній рівень самостійності, що розвиває схильність підпадати під вплив негативних груп або їх лідерів, як наслідок динаміка зростання вчинення злочинів групою осіб, організованою групою, злочинною організацією;

- криза родинних відносин як важливого соціального інституту у вихованні та нормальному психічному розвитку дитини, яка сприяє руйнівному впливу на соціалізацію особистості.

Характеризуючи злочини неповнолітніх за місцем їх вчинення, в кримінологічних джерелах тривалий час зазначали, що до 80 % злочинів неповнолітні вчиняють поблизу свого місця проживання, навчання чи праці. Проте останнім часом зростає мобільність неповнолітніх, а тому почастишали випадки вчинення злочинів неповнолітніми у місцях

проведення дозвілля (розважальні заклади), які розташовані далеко від місця проживання (кожний третій – четвертий злочин).

Підсумовуючи все вище сказане, зазначимо, що за умов сьогодення важливе превентивне значення для зниження рівня злочинності неповнолітніх матимуть наступні превентивні заходи:

- посилити контроль за неблагополучними сім'ями, особливо звернути увагу на розвиток дітей;
- активізувати проведення круглих столів з представниками молодіжних організацій при формуванні молодіжних програм з профілактики злочинів серед молоді;
- збільшити зайнятість підлітків у суспільно корисних справах, активне залучення їх до занять спортом, мистецтвом, пропаганда здорового способу життя;
- активізувати правове виховання та освіту неповнолітніх;
- залучати до реалізації профілактичних заходів не тільки правоохоронні органи, але й громадські організації (в тому числі і дитячі та молодіжні організації), широко залучати громадян (наприклад: у громадському патрулюванні при здійсненні ситуативної превенції злочинності серед молоді).

Список використаних джерел:

1. Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства: зб. ст. / відпов. за вип. О.О. Кармазіна. Київ : Держкомстат України, 2015. 78 с.
2. Кудрявцев В.Н., Эминов В.Е. Криминология : учебник. Москва : Юристъ, 1995. 512 с.
3. Старков О.В. Криминальная субкультура : спецкурс. Москва : Волтерс Клувер, 2010. 240 с.
4. Костенко О. Кримінальний кодекс і доктрина. *Право України*. 2004. № 7. С. 47.
5. Лукашевич С. Кримінальна субкультура як один із факторів негативного впливу на засуджених. *Вісн. Акад. прав. наук*. 2000. № 1 (24). С. 182–189.
6. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20.11.2003 № 1296-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>
7. Іванець М., Костицький В., Петрова Т. Суспільна мораль як об'єкт правового захисту. *Соціологія права*. 2011. № 2. Бібліогр.: 16 назв. укр.
8. Трепак В.М. Застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб як засіб протидії корупції: проблемні аспекти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2016. № 4. С. 83–89.
9. Зелинский А.Ф. Криминальная психология. Киев : Юринком Интер, 1999. 240 с.
10. Горденко С. Соціально-психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2011. Вип. 23. С. 59–63.

11. Кальман О.Г. Стан і головні напрями попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми : монографія. Харків : Гімназія, 2003. 352 с.

Kernis M.S.

Student;

*Research supervisor: **Guzhva G.***

Senior Lecturer,

University of State Fiscal Service of Ukraine

CAPITAL PUNISHMENT OR LIFE IMPRISONMENT

There are always two sides to every issue and capital punishment or life imprisonment is no different. This has been a very controversial issue for decades and still is today. Capital Punishment also known as the death penalty is defined as being the penalty of death for a crime. Some feel that capital punishment should be abolished because it is cruel; others believe life in prison is just as cruel. There are many reasons for the support of Capital Punishment and for Life in Prison [3, p. 32].

Life imprisonment or life incarceration is a sentence of imprisonment for a serious crime, often for most or even all of the criminal's remaining life depending on the country. Understandings of what life imprisonment means are often ambiguous, the life sentence is sometimes perceived to be relatively uncontroversial. Life imprisonment without the prospect of parole for children under the age of 18 years is the most extreme form of this sentence that can be imposed. However, in the United States of America even such sentences have only recently become the subject of public debate. In contrast, in a small but growing number of jurisdictions all life sentences are regarded as constitutionally suspect and contrary to human rights, whilst in the majority of jurisdictions the imposition of life imprisonment is strictly limited. Also traces recent developments in the imposition and implementation of life imprisonment that have evoked some controversy. It pays particular attention to attempts that have been made in practice to ensure that life imprisonment produces punishment that is proportionate to the crime. It points out, however, that a renewed focus on combating dangerous offenders through indeterminate preventive sentences has blunted even this modest safeguard. It warns that this tendency increases the risk of life imprisonment being an unfairly harsh penalty [4, p. 405].